

SÁMIID RIEKKASEARVI
Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Biegga – Vindkraftsrådgivning för vindarnas folk

Idag pågår en omfattande projektering och utbyggnad av vindkraft i Sverige. Inom Sápmi planerar och etablerar ett stort antal vindkraftprojektörer stora och små vindkraftanläggningar. Idag planeras det för en utbyggnad av ca 3000 vindkraftverk inom Sápmi. Alla dessa vindkraftsanläggningar kommer att påverka rennäringsen.

Med den snabba projekteringen och utbyggnaden av vindkraften finns det en risk att kommunikationen mellan parterna får stå tillbaka, något som i sin tur kan leda till konflikter och ibland till samebyarnas överklagande av beviljade tillstånd.

Som ett stöd för samebyarna har SSR skapat projektet Biegga – Vindkraftsrådgivning för vindarnas folk. Projektet ska bl.a.;

- Tillhandahålla en samlad och lättillgänglig information om vindkraft
- Erbjuder rådgivning och assistans till samebyarna avseende bland annat regelverk, avtal och tillståndsfrågor
- Skapa en samisk vindkraftnod till vilken i första hand samebyarna kan vända sig för att söka assistans och hjälp i vindkraftsfrågor
- Erbjuder fortsatt utbildning och kompetensutveckling inom vindkraftsområdet
- Skapa en plattform för fortsatt dialog mellan samebyar, vindkraftintressenter och myndigheter

För samebyarna skall denna resurs upplevas som ett stöd i en vardag där det totala trycket av exploateringar ökar och där den egna arbetssituationen gör att man har allt svårare att hinna med alla dialoger, samråd, avtalsskrivande och projektutvecklingar.

Projektet kommer att pågå under två år.

Projektledare är Björn Linder bjorn@sapmi.se

Är ett projekt initierat av de svenska, norska och finska samiska organisationerna SSR, NSR och SSG samt Internationella Barentssekretariatet (IBS). Projektet samarbetar med Samerådet och urfolksorganisationer i Ryssland; Saami Association of Murmansk Region (OOSMO), the Nenets Organization Yasavey, the Komi organization Komi Voiter och the Vepsian Culture Association.

Projektet Indigee syftar till att utveckla och stötta unga urfolksentreprenörers idéer och verksamheter genom coaching, rådgivning, kompetensutveckling och samverkan.

Projektet startade i oktober 2010 och håller preliminärt på till december 2011. (Eventuell förlängning på 3-6 månader diskuteras) Projektledare är Lars Miguel Utsi. Fyra affärsrådgivare jobbar med ca 70 deltagare i Sverige, Norge, Finland och Ryssland.

- Pia Huuva för drygt 20 deltagare i Svenska Sápmi,
- Linda Øverli Nilsen för ca 15 deltagare i Norska Sápmi,
- Katarina Påve för ett 10-tal deltagare i Finska Sápmi
- Jury Tyulyubaev för drygt 20 deltagare i Ryssland (Samer, Vepser, Komi och Nenets)

Indigeedeltagarna har löpande individuell kontakt med sin nationella rådgivare och har träffats under 2 konferenser; november 2010 i Vilhelmina och mars 2011 i Ánar (Finland). Den tredje och sista konferensen kommer att arrangeras i Naryan-Mar (Ryssland) i oktober 2011.

Konferenserna har förutom inspirerande föreläsningar och kreativa övningar även skapat nya kontakter över både språk-, land- och urfolksgränser. Under den andra konferensen startades konceptet "Friendigee" som innebär att alla deltagare har två "Friendigees" som de håller kontakten med ca 1-2 gånger i månaden. Detta är ett mycket uppskattat sätt att få och ge feedback. Deltagarna använder "Google Translate" för att kommunicera över språkgränser då det behövs.

Redan efter första konferensen påbörjades nya och intressanta samarbeten och efter den andra konferensen gör några deltagare affärer med varandra.

I enkätsvar från deltagarna står bl.a

- "Indigee - Good for business"
- "En utrolig bra mulighet for å skape nettverk og få ny inspirasjon"
- "Gode rådgivere med konkrete tiltak"
- "I have learned much and got so many advices on concrete things that now I know what to do and where to start!"
- "I've been able to build a network I could never have achieved on my own in such a short time"
- "I have set up a plan for "forretningsplan" for when to work with it. And I have started the work because I feel obligated to Indigee. And that's good, to get a kick in my ass."
- "Jag har fått definier bedriftens mål og visjon gjennom Indigee. Fått mange nye ideer og testet ut om de gamle holder vann. Gjennom tilbakemelding fra andra"
- "Det känns absolut som att jag i och med Indigee kan genomföra mycket mer än om jag varit utan"

Besök gärna hemsidan www.indigee.org

Kvalitetssigillet Renlycka

Utbildningar organiserades under 2010 för 41 samiska kött- och förädlingsföretagare som ville ansluta sig till kvalitetssigillet Renlycka. Utbildningen var organiserad i studiecirkelform i samarbete med meNY (ett resursnätverk som arbetar med utveckling av små och medelstora livsmedelsföretag i Sverige) och erbjöds till samiska företagare inom de tre geografiska områdena Norrbotten, Västerbotten och Jämtland/Härjedalen. Cirkelarna leddes av tre företagare som alla deltog i den ursprungliga grupp som arbetade med att ta fram en manual för kvalitetssigillet Renlycka 2009. Under hösten 2010 avslutas utbildningarna med en gemensam studieresa till Mälardalsområdet. Resan innehöll studiebesök vid tre olika slakt- och förädlingsanläggningar; De Vilda AB i Järna, Krokeks slakteri i Kolmården och Åleby Gård på Stallarholmen utanför Strängnäs, varav två med egna gårdsbutiker. De företag som deltagit i alla utbildningsmoment var sedan behöriga att ansöka om att få använda Renlyckasigillet på utvalda produkter. De företag som ansökte kontrollerades av en oberoende kvalitetsgranskare. Vid Jokkmokks marknad 2011 certifierades de fem första Renlycka-godkända företagen: Företagen är Stenbergs Viltflyg KB från Årosjokk, Kiruna, Utsi Ren från Porjus, Sápmi Ren och Vilt AB, Jokkmokk, Renhornet Fjällgrens Vilt HB, Mittådalen samt Blindh Ren AB i Funäsdalen. Under 2011 hoppas vi kunna certifiera ytterligare tre företag.

Renek – Renköttens branschens ekonomiska förening

Renek har idag 15 medlemmar inklusive alla de största renslaktföretagen. Alla som är intresserade av renkött är välkomna att bli medlemmar; samebyar, enskilda renägare, forskare, veterinärer o.s.v. De uppgifter som organisationen arbetar med är de övergripande frågor som berör hela renköttens bransch. Under våren 2010 har Renek svarat på flera remisser från Livsmedelsverket och Jordbruksverket i frågor som på något sätt berört renkött. En representant från Renek sitter nu med både i Livsmedelsverkets rådgivande ”köttgrupp” och i Jordbruksverkets klassificeringsråd tillsammans med representanter för hela landets slakt- och styckningsindustri, både från de stora Kött- och charkföretagen och småskaliga slakteriers branschorganisation. Renek ordnade två temadagar om klassificering-köttinnehåll-köttkvalitet för renägare i maj 2011 i samarbete med Blindh Ren AB i Funäsdalen och Svantes Vilt & Bär i Harads. Totalt deltog 33 personer i dessa temadagar. Under hösten 2011 kommer en gemensam dag för aktiva klassificerare vid alla renslakterier i Sverige att anordnas i samarbete med Jordbruksverkets klassificeringsexperter.

Besök gärna vår hemsida www.renlycka.se

Projektledare: Ol-Johán Sikku, ol-johan@renlycka.se
och Eva Wiklund, eva@renlycka.se

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

De huvudsakliga målen med VisitSápmi är att stärka och utveckla den samiska besöksnäringen. Detta ska ske på ett hållbart sätt och utan att skapa ytterligare belastning för renskötseln. Våra mål är:

- Starta en organisation för samisk besöksnäring
- Hjälpa samebyar som vill att ta fram en planering och samordning av hur turismen ska bedrivas inom sitt område. Utgångspunkten är renbruksplanen för samebyn
- Ta fram och lansera ett samiskt kvalitetssigill – Sápmi Experience
- Produktutveckla och marknadsföra samisk besöksnäring

Sápmi Experience

Vi har godkänt det första företaget, Fjällhästen i Ammarnäs. Många fler företag sitter och jobbar med sina ansökningar och vi genomför granskningar löpande. Just nu håller ett 15-tal samiska företag på med sina ansökningar. Syftet med Sápmi Experience är flera, exempelvis:

- Det talar om för kunden vad som är bra samisk turism.
- Det ansökande företaget måste fokusera på kvalitet, hållbarhet och trovärdighet – något som kommer att utveckla en bra och hållbar turism.
- Sápmi Experience bidrar långsiktigt till att sprida en sann och positiv bild av vårt älskade Sápmi och det gör det svårare för lycksökare och andra att utnyttja samisk kultur för sin egen vinning.

Rådgivning

Vi har hittills genomfört ca 15 enskilda rådgivningar till samer som driver eller vill starta företag inom besöksnäringen. Vi sitter ner tillsammans och går igenom företagets verksamhet och situation. Vi pratar både om möjligheter och problem. Alla företag är olika, och vi pratar om allt från hur man ska nå nya kunder till fiskeutveckling, tillstånd eller tänkbara samarbetspartners. Efter vårt besök skriver vi en åtgärdslista tillsammans som blir företagets handlingsplan i olika steg.

Samebyplaner

Det är viktigt att samisk turism, precis som all annan verksamhet i Sápmi, sker utan att orsaka rennärings ytterligare problem. Vi hjälper därför de samebyar som vill, att skapa sin egen planering och samordning av hur turismen skall bedrivas. Utgångspunkten är den samiska markanvändningen och ger svar på var, när och hur en hållbar turism kan komplettera renskötseln – inte hota den. Hos Maskaure genomförde vi den första samebyplanen med gott resultat. Handölsdalen har dragit igång sitt arbete.

Marknadsföring

Vi har öppnat en ny hemsida på engelska och svenska. Den riktar sig till besökaren som vill besöka Sápmi och fokuserar på att skapa reslust, ge information och berätta om Sápmi. Hemsidan kommer hela tiden att uppdateras och utvecklas för att bli det skyltfönster som Sápmi så väl behöver. Vill du bidra till hemsidan med bilder, berättelser eller något annat – hör av dig.

VisitSápmi har under det senaste året satsat hårt på stärka och förmedla den samiska synen på hur vi vill att Sápmi skall presenteras och marknadsföras. Vi håller på att slutföra arbetet med en gemensam överenskommelse med Visit Sweden om samarbete. I arbetet har vi genomfört utbildningar till personalen på Visit Sweden i både Stockholm och på utlandskontoren. Vi har även gått in som medlemmar i Swedish Lapland för att på bästa sätt hitta hållbara samarbeten och bra marknadsföring.

För med information besök vår hemsida www.visitsapmi.com

**Projektledare Dan Jonasson dan@sapmi.se
och Lennart Pittja lennart@sapmi.se**

En investering för framtiden